

РЕШЕНИЕ

№ 1683

гр. София, 30.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-Е СЪСТАВ, в публично заседание на втори юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Рени Коджабашева

Членове: Йоана Генжова
Яна Ем. Владимирова

при участието на секретаря Капка Н. Лозева
като разгледа докладваното от Рени Коджабашева Въззивно гражданско дело
№ 20211100507421 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. ГПК.

С Решение от 2.02.2021 г., постановено по гр.д.№ **64504/ 2019** г. на Софийски районен съд, I ГО, 28 състав, П.та на Р.Б.- със седалище в гр. София, е осъдена да заплати на М.Я.Я. /ЕГН *****/ на основание чл.49 вр. чл.45, ал.1 ЗЗД сумата **15 800 лв.**, представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди в резултат на незаконно Постановление № 3043/ 2015 г. от дата 02.09.2015 г. на прокурор А.В. при РП- Плевен, ведно със законната лихва, считано от 07.09.2015 г. до окончателното плащане, като искът е отхвърлен като неоснователен за сумата над 15 800 лева до пълния претендиран размер от 17 250 лева. На основание чл.78, ал.1 ГПК ответникът П. на Р България е осъден да заплати на ищеца М.Я. сумата **1 703.65 лева**- разноски по делото, а на основание чл.78, ал.8 ГПК ищецът М.Я. е осъден да заплати на ответника П. на Р България сумата **8.41 лева**- разноски.

Постъпила е **въззивна жалба** от ответника П. на Р.Б. /ПРБ/, в която са изложени оплаквания за неправилност и необоснованост на постановеното от СРС решение в частта му, в която са уважени предявените осъдителни искове, с искане да бъде постановена отмяната му и да бъде постановено решение за отхвърлянето им като неоснователни, с присъждане на разноски по делото.

Въззиваемата страна М.Я.Я. /ищец по делото/ оспорва жалбата и моли

постановеното от СРС решение като правилно в обжалваната част да бъде потвърдено, като претендира разноски за въззивното производство.

Предявени са искове с правно основание чл.49 вр. чл.45, ал.1 ЗЗД и чл.86, ал.1 ЗЗД.

Софийски градски съд, като обсъди събраните по делото доказателства, становищата и доводите на страните, съгласно разпоредбата на чл.235, ал.2 ГПК, намира **от фактическа и правна страна** следното:

Жалбата, с която е сезиран настоящият съд, е подадена в срока по чл.259, ал.1 ГПК и е процесуално допустима, а разгледана по същество е **основателна**.

Съгласно чл.269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта- в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Атакуваното първоинстанционно решение е валидно и допустимо- в обжалваната част.

По същество постановеното от СРС решение е неправилно в обжалваната част и следва да бъде отменено.

Отговорността по чл.49 ЗЗД вр. чл.45 ЗЗД е отговорност за репарирание на вреди, причинени от чужди противоправни действия или бездействия, осъществени при и по повод изпълнение на възложена работа. Отговорността на възложителя по чл.49 ЗЗД е гаранционно- обезпечителна, обективна- безвиновна и производна от отговорността на прекия извършител /делинквент/, чиято отговорност е с правно основание чл.45 ЗЗД и е виновна, като вината му се презумира. За осъществяване фактическия състав на отговорността по чл.49 ЗЗД е необходимо кумулативно да са налице следните предпоставки: противоправно деяние на изпълнителя- пряк причинител; вреди за ищеца; пряка причинна връзка между деянието и вредата; възлагане на работата от ответника; деянието да е за изпълнение на възложената работа при или по повод изпълнението на тази работа и вина на извършителя.

Установяването на горните пораждащи спорното материално право факти е в доказателствената тежест на ищеца, който следва да проведе пълно и главно доказване, като липсата на която и да е от посочените кумулативни предпоставки води до неоснователност на претенцията.

Вредата по смисъла на чл.45 ЗЗД е всяка неблагоприятна последица за защитените от закона права и интереси на увредения, като тя може да засяга както настоящото имущество на увредения, така и вероятното бъдещо увеличение на имуществото му. Съответно обезщетението за причинените от непозволеното увреждане вреди е вземане само на увредения. А това е лицето, чието лично или имуществено благо е засегнато от събитието, което по своя фактически състав е

непозволено увреждане. Затова само по отношение на него възникват правните последици на този фактически състав. Само по отношение на него причинителят на вредите, респективно лицата, които отговарят пред пострадалия вместо него, стават длъжници.

В контекста на изложеното ищецът дължи да установи при условията на пълно главно доказване фактите, които твърди като правопораждащи, каквото доказване, по преценка на настоящия въззивен съд, в случая не е проведено.

Установява се въз основа на събраните по делото доказателства, че прокурорска преписка № 3043/ 2015 г. по описа на РП- Плевен е образувана след подаден от С.К.К. /трето за настоящия съдебен спор лице/ сигнал, в който са изложени твърдения, че: през есента на 2014 г. К. предоставил на П.А.Я. собствения си лек автомобил „Фолксваген Туарег“ с рег.№ ****, който следвало да му го върне до края на 2014 г.; впоследствие Я. съобщил на К. по телефона, че има финансови затруднения и не може да се върне от ФР Германия в Р България, за да изпълни поетото задължение по предаване на автомобила; през м. март 2015 г. Я. уведомил К., че автомобилът се намира при негов приятел в с. Бъркач- Б.К.И., който ще му го предаде; впоследствие Я. заявил на К., че неговият познат от с. Бъркач отказва да върне автомобила и К. трябва да отиде и да си го вземе сам.

Предвид подадения в РП- Плевен сигнал, поради отказа на Б.И. да предаде автомобила на Светозар К., полицейски екип от РУ- МВР- Д. Дъбник иззел същия на основание чл.109, чл.110 и чл.159 НПК, за което е съставен протокол за доброволно предаване от 19.03.2015 г.

С Постановление на прокурор от РП- Плевен от 2.07.2015 г. е постановен отказ за образуване на наказателно производство по посочения по- горе сигнал, като е прието, че няма данни за извършено престъпление, а се касае за наличие на граждански правоотношения.

В последствие на 2.09.2015 г., въз основа на подадена от Б.И. на 25.08.2015 г. молба, при констатация, че посоченото МПС „вече не е необходимо за нуждите на разследването“ /тъй като РП- Плевен се е произнесла с окончателен акт, който не е обжалван- постановление за отказ да се образува ДП/, е издадено Постановление № В-3043/ 2015 г. на прокурор от РП- Плевен за връщането на веществено доказателство: лек автомобил, марка „Фолксваген“, модел „Туарег“, с рег. № **** и номер на рама WVGGZZZ7LZ3D000493, на Б.К.И., за когото е посочено, че е „реален собственик на автомобила“. За фактическото предаване /връщане/ на автомобила на Б.И. от служители на РУ- Долни Дъбник е съставен протокол от 7.09.2015 г., в който е посочено, че същият е върнат в добро техническо състояние.

С Постановление № 2988 от 12.11.2015 г. на Окръжна П.-Плевен, издадено след подадена от Светозар К. жалба, е отменено цитираното по- горе Постановление от

2.07.2015 г. на РП- Плевен за отказ за образуване на наказателно производство по пр.пр.№ 3043/ 2015 г. В мотивите на акта е посочено, че претенцията на Б.И. да упражнява фактическа власт върху лекия автомобил е неоснователна, че следва да се проведе разследване по реда на НПК за престъпление по чл.206 НК, в която връзка следва да се прецени необходимостта от изземване и пазене на процесния лек автомобил до извършване на необходимите процесуално- следствени действия с него- най- малкото оценителна експертиза, а и с оглед наличието на спор между лицата за собственост.

С Постановление от 18.01.2016 г. на РП- Плевен е образувано досъдебно производство, по което с Постановление № В-3043 от 19.10.2018 г. Б.К.И. е привлечен като обвиняем за престъпление по чл.206, ал.1 НК- за това, че на 19.03.2015 г. в с. Бъркач, обл. Плевен, противозаконно присвоил чужда движима вещ, която владее лек автомобил, марка „Фолксваген“, модел „Туарег“, с рег.№ **** и номер на рама WVGGZZZ7LZ3D000493, на стойност 12 800 лв., собственост на М.Я.Я..

В хода на разследването процесният лек автомобил „Фолксваген Туарег“ с рег. № **** бил издирван, но не бил открит.

В наказателното производство ищецът М.Я.Я., като собственик на посочения лек автомобил „Фолксваген Туарег“ с рег.№ ****, имал положението на пострадад, а в съдебната фаза по НОХД № 1243/ 2019 г. по описа на РС- Плевен е конституиран като частен обвинител с Протоколно определение от 16.07.2019 г.

В протокол от с.з. на 07.08.2019 г. по НОХД № 1243/ 2019 г. на РС- Плевен Б.К.И. посочил, че автомобилът е „даден за части“.

Наказателно производство по НОХД № 1243/ 2019 г. на РС- Плевен е приключило с осъдителна Присъда № 111/ 05.09.2019 г., с която Б.К.И. е признат за виновен в извършването на престъпление по чл.206, ал.5 вр. ал.1 НК /маловажен случай на противозаконно присвояване на чужда движима вещ/ с предмет процесния лек автомобил „Фолксваген Туарег“ с рег.№ ****.

Според представеното от ищеца копие на Свидетелство за регистрация на МПС- част I, лек автомобил марка „Фолксваген“, модел „Туарег“, с рег.№ **** и номер на рама WVGGZZZ7LZ3D000493, е регистриран на името на М.Я.Я..

При така установената по делото фактическа обстановка съдът намира иска на М.Я. по чл.49 вр. чл.45, ал.1 ЗЗД за **неоснователен** и недоказан.

Основният обективен елемент от правопораждащия фактически състав на деликтната отговорност е наличието на противоправно деяние, т.е. такова действие или бездействие, което обективно води до накърняване на защитен от закона правен интерес, субективно право или правнозначима ценност от категорията на естествените права. За да е противоправно едно деяние, то трябва служителят на ответника да има

нормативно или договорно вменено задължение, което да го задължава да извършва такива действия /т.е. нарушението на това задължение да се явява противоправно бездействие/. Неизпълнението на определено задължение /в случая на длъжностно лице на ответника/ би било причина за налична вреда у ищеца само в случай, че при точно изпълнение на задължението е съществувало обективно оправдано очакване за реализиране на ползата.

Съгласно нормата на чл.51, ал.1 ЗЗД, обезщетение се дължи за всяка вреда, която е пряка и непосредствена последица от увреждането. Вредата е пряка, когато тя следва закономерно от неизпълнението на определени задължения, и е непосредствена, когато противоправният резултат директно предпоставя вредата, без намесата на други фактори на въздействие. Без значение какъв е видът на вредите, те следва да са в пряка причинно- следствена връзка с противоправното поведение /действие или бездействие/ на делинквента. Пряка /ефективна/ е онази вреда, която нормално произтича от неизпълнението на поетото задължение, която е закономерен негов резултат. Когато вредите се дължат на други фактори, те са косвени. Вредата следва да е и предвидима, като предвидима е вредата, която нормално би трябвало да настъпи като закономерен резултат от посоченото поведение.

В настоящия случай съвкупната преценка на събраните в процеса доказателства не може да обоснове извод на въззивния съд, че ищецът М. Я. е претърпял твърдените от него вреди в резултат на противоправното поведение на служител на ответника.

Съгласно нормата на чл.110, ал.4 НПК, веществените доказателства /каквото- според цитираните по- горе доказателства, е бил предаденият с протокол за доброволно предаване лек автомобил/, които поради размерите си или по други причини не могат да бъдат приложени към делото, трябва да бъдат по възможност запечатани и оставени на съхранение в местата, посочени от съответния орган. Според чл.111, ал.1 НПК веществените доказателства се пазят, докато завърши наказателното производство. Предметите, иззети като веществени доказателства, с разрешение на прокурора могат да бъдат върнати на правоимащите, от които са отнети, преди да завърши наказателното производство, само когато това няма да затрудни разкриването на обективната истина и не са предмет на административно нарушение- чл.111, ал.2 НПК. Съгласно чл.113 НПК, когато възникне спор за право върху предмети, иззети като веществени доказателства, който подлежи на разглеждане по реда на ГПК, те се пазят докато решението на гражданския съд влезе в сила.

Пазенето на веществените доказателства по делото или на местата, където са оставени за съхранение, по правило трае, докато завърши наказателното производство- [чл.111, ал.1 НПК](#), когато се връщат на правоимащите, от които са били отнети. Преди да е приключило досъдебното производство, прокурорът може да разреши на основание [чл.111, ал.2 НПК](#) предметите, иззети като веществени доказателства, да

бъдат върнати на правоимащите, от които са били отнети. Не е задължително правоимащо лице да е собственикът на вещта /каквото е било изискването по [чл.108, ал.2 НПК /отм./](#), достатъчно е лицето да е упражнявало фактическата власт върху вещта на правно основание /вещно или облигационно/ към момента на изземването ѝ. Отказът на прокурора да върне иззетата вещ подлежи на обжалване пред съда. В случай, че възникне спор за право /относно собствеността, респ. относно всякакви имуществени права, които са свързани с упражняването на фактическа власт върху вещите- [чл.113 НПК](#), ТР № 2/ 2014 г. по т.д.№ 2/ 2014 г. на ВКС- ОСНК/, вещта, иззета като веществено доказателство, се пази, докато решението на гражданския съд влезе в сила /в този смисъл: [Решение № 137/ 18.02.2019 г. по гр.д.№ 2957/ 2017 г. на ВКС](#), III ГО, [Решение № 136/ 27.06.2019 г. по гр.д.№ 501/ 2019 г. на ВКС](#), III ГО и др./.

При съобразяване на цитираните законови разпоредби съдът намира, че не е налице противоправност на действието на прокурор от РП- Плевен, разпоредил с постановлението от 2.09.2015 г. връщане на иззетия от третото лице Б.И. лек автомобил, от когото същият бил отнет.

Съгласно изричната разпоредба на чл.17 ГПК, гражданският съд има компетентност по обуславящи въпроси, като конкретно има правомощия да вземе становище по всички въпроси, които имат значение за решаване на делото, освен по въпроса дали е извършено престъпление, а по отношение на административните актове, които са с преюдициално значение за разрешаване на гражданско- правния спор, има правомощия да се произнесе инцидентно по валидността им, независимо дали са подлежащи на съдебен контрол, както и инцидентно- по материалната им законо-съобразност, когато административен акт се противопоставя на страна по делото, която не е била участник в административното производство по издаването и обжалването му.

Не са изрично уредени в разпоредбата на чл.17 ГПК правомощия на гражданския съд да се произнася за законосъобразността на постановленията на прокурора, когато те имат преюдициално значение за разрешаване на поставения гражданско- правен спор.

Настоящият граждански съд няма правомощия да се произнася по законосъобразността на преюдициалното за поставения за разрешаване гражданско- правен спор постановление на прокурор от РП- Плевен за връщане на иззетото от третото лице Б.И. веществено доказателство- лек автомобил, поради следните съображения:

Постановлението на прокурор от РП- Плевен за връщане на иззето /в случая от трето лице, а не от ищеца/ веществено доказателство не подлежи на съдебен контрол от наказателния съд, какъвто се предвижда само за постановленията, с които се отказва връщането на веществени доказателства- съгласно чл.111, ал.3 НПК. Прокурорското

постановление за връщане на иззетия автомобил е подлежало единствено на инстанционен контрол пред погорестоящата П.- съгласно чл.200 НПК, какъвто, в случая не се твърди, нито се доказва да е извършен. Няма данни, нито доказателства, да е извършен контрол за законосъобразността на този прокурорски акт и същият да е отменен. Липсва процесуално- правна възможност за извършването на последващ съдебен контрол върху този акт от съда, в случая- от гражданския съд, поради което и следва да се приеме, че същият е законосъобразен. Поради това и направеното в този смисъл във въззивната жалба на ПРБ оплакване е основателно. Липсва следователно твърдяното противоправно поведение на прокурор от РП- Плевен, разпоредил връщането на веществено доказателство, което е извършено в съответствие със закона- чл.111, ал.2 НПК.

Що се отнася до твърденията за наличен спор за собственост върху процесното веществено доказателство- лек автомобил, в случая с оглед събраните в процеса доказателства също не може да се приеме, че връщането на вещта е резултат от противоправно действие на прокурор от РП- Плевен.

[Разпоредбата на чл.113 НПК](#) изисква да са налице претенции на две или повече лица за връщането на иззетото веществено доказателство, в какъвто смисъл е даденото в Тълкувателно решение [№ 2/ 12.11.2014 г. по тълк. дело № 2/ 2014 г.](#) на ВКС- ОСНК, тълкувателно разрешение, а в настоящия случай друга претенция, освен тази на лицето, от което процесният лек автомобил е бил отнет- Б.И., не е била заявена в наказателното производство. Граматическото тълкуване на разпоредбата на [чл.113 НПК](#) налага извод, че спорът за право върху предмети, иззети като веществени доказателства, следва да е възникнал след образуване на наказателното производство. Процесуалният закон не съдържа изискване за обективизирането му, но претенциите на две или повече лица относно вещественото доказателство следва да са насочени и заявени пред органа на досъдебното производство или съда. Едва в този случай съответният орган следва да се позове на разпоредбата на [чл.113 НПК](#). От друга страна, постановленията на прокурора, съдържащи отказ за връщане на лекия автомобил, и определенията на наказателния съд, които ги потвърждават, нямат действие при решаването на въпроса за тяхната законосъобразност от гражданския съд. Липсва правна норма, която да предвижда, че тези актове на органите на наказателното производство са задължителни за него /в този смисъл Решение № 210 от 15.06.2015 г. по гр.д.№ 3053/ 2014 г. на ВКС, ГК, III ГО, постановено по реда на чл.290 ГПК/.

В настоящия случай няма данни и подкрепящи ги доказателства ищецът Я. да е предявил претенция за връщане на иззетия автомобил пред органа на досъдебното производство, няма данни и доказателства за предявяването и на иск за собственост, съответно за уважаване на същия в полза на ищеца. Установяването на това право в

настоящото производство е непротивопоставимо на третото претендиращо лице, доколкото това лице не е страна по делото. Преди разрешаване на спора за правото на собственост върху процесната вещ отговорността на ответника не може да бъде ангажирана. Изходът на спора между ищеца и третото претендиращо права лице обуславя установяване на качеството правоимащ /собственик на вещта/ и кредитор по вземането за репарация на вреди. В този смисъл ищецът не е носител на правото на вземане, тъй като не е доказал чрез пълно и главно доказване, че е лице, чийто правнозначим интерес е накърнен.

Предвид горното, тъй като не е доказано настъпването за ищеца на твърдените имуществени вреди от загубата на иззетия по досъдебното производство не от него, а от трето за спора лице лек автомобил, в пряка причинна връзка с прокурорското постановление от 2.09.2015 г. за връщане на иззетия автомобил на последния- като правоимащо лице, от което същият е отнет, и тъй като липсва противоправно поведение на прокурор от РП- Плевен, разпоредил връщане на иззета вещ в нарушение на закона, не са налице предпоставките за ангажиране на претендираната обективна имуществена отговорност на ПРБ, като възложител, за репарирането на имуществени вреди.

Изложеното налага извод, че елементите от приложимия фактически състав на деликтната отговорност в случая не са налице- не са налице противоправно поведение на прокурор от РП- Плевен и пряка и непосредствена вреда за ищеца, като не е установена и причинно- следствена връзка между деянието и твърдените вреди /връзката в случая е косвена/, поради което и предявеният иск за обезвреда по чл.49 вр. чл.45, ал.1 ЗЗД като неоснователен и недоказан следва да бъде отхвърлен.

Предвид акцесорния характер на претенцията за присъждане на обезщетение за забава- чл.86 вр. чл.84, ал.3 ЗЗД, същата като неоснователна също подлежи на отхвърляне.

При тези съображения, поради несъвпадане изводите на двете съдебни инстанции по съществото на спора решението в обжалваната осъдителна част като неправилно следва да бъде отменено и вместо това да бъде постановено решение за отхвърляне на исковете по чл.49 вр. чл.45, ал.1 ЗЗД и чл.86 ЗЗД като неоснователни и недоказани.

При този изход на спора на основание чл.78, ал.3 ГПК и чл.273 вр. чл.78, ал.1 ГПК ищецът- въззиваема страна М.Я. дължи да заплати на ответника- въззивник П. на Р.Б. сумата 100 лв.- разноски за първоинстанционното производство /за юриск. възнаграждение/ и сумата 416 лв.- разноски за въззивното производство /316 лв.- държ. такса, и 100 лв.- юрис. възнаграждение/.

Водим от горното, **СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД**

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение от 2.02.2021 г., постановено по гр.д.№ **64504/ 2019** г. на Софийски районен съд, I ГО, 28 състав, **в обжалваната част**, в която П.та на Р.Б.- със седалище в гр. София, е осъдена да заплати на М.Я.Я. /ЕГН *****/ на основание чл.49 вр. чл.45, ал.1 ЗЗД сумата **15 800 лв.**, представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди в резултат на незаконно Постановление № 3043/ 2015 г. от дата 2.09.2015 г. на прокурор при РП- Плевен, ведно със законната лихва от 7.09.2015 г. до окончателното плащане, и в частта, в която на основание чл.78, ал.1 ГПК ответникът П. на Р България е осъден да заплати на ищеца М.Я. сумата **1 703.65 лева**- разноски по делото, **и вместо това ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ предявения от М.Я.Я. /ЕГН *****/ срещу П.ТА на Р.Б.- със седалище в гр. София, **иск с правно основание чл.49 вр. чл.45, ал.1 ЗЗД за присъждане на сумата 15 800 лв. /петнадесет хиляди и осемстотин лева/**, претендирана като обезщетение за претърпени имуществени вреди в резултат на незаконно Постановление № 3043/ 2015 г. от дата 2.09.2015 г. на прокурор при РП- Плевен- за връщане на веществено доказателство: лек автомобил „Фолксваген Туарег“- с рег.№ **** и рама № WVGGZZZ7LZ3D000493, ведно със законната лихва от 7.09.2015 г. до окончателното ѝ изплащане, като неоснователен и недоказан.

ОСЪЖДА М.Я.Я. /ЕГН *****/ **да заплати на П.та на Р.Б. сумата 100 лв. /сто лева/- разноски** за първоинстанционното производство, на основание чл.78, ал.3 ГПК, **и сумата 416 лв. /четиристотин и шестнадесет лева/- разноски** за въззивното производство, на основание чл.273 вр. чл.78, ал.1 ГПК.

Решението по гр.д.№ **64504/ 2019** г. на СРС, I ГО, 28 състав, като необжалвано е **влязло в сила** в останалата му част.

Решението може да се обжалва с касационна жалба в 1- месечен срок от съобщаването му на страните пред Върховния касационен съд.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____